

B.Ed. Sem.-I

Dec. 2016

BED0C-101 : Childhood and Growing up

Time : 3 Hours

[Max. Marks : 70]

સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. વિકાસના સિધ્ધાંતો ટૂંકમાં સમજાવો.
 2. વૃદ્ધિ અને વિકાસનો અર્થ આપી તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
 3. આત્મનિરીક્ષણ પદ્ધતિ એટલે શું ? તેનો વર્ગખંડમાં વિનિયોગ કેવી રીતે કરશો ?
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો. અને શિક્ષણમાં મનોવિજ્ઞાન શી રીતે ઉપયોગી છે તે સમજાવો.
 2. માનવવિકાસના વિવિધ તબક્કાઓની યાદી આપી ગમે તે બે તબક્કાની લાક્ષણિકતા તેમજ શૈક્ષણિક ફલિતાર્થ સમજાવો.
- 2 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. “તરૂણાવસ્થા એ જીવનની વસંત છે” સમજાવો.
 2. કિશોરાવસ્થાના કયા લક્ષણો વિકાસ માટે અવરોધરૂપ છે ? ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.
 3. તરૂણાવસ્થાના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થ જણાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. 21 મી સદીના ભારતીય તરૂણો કઈ સમસ્યાઓનો સામનો કરે છે ? આ સમસ્યા નિવારવા શિક્ષક તરીકે તમે શું કરશો ?
 2. કિશોરાવસ્થાની લાક્ષણિકતા અને જરૂરિયાતો વિશે ચર્ચા કરો.

- 3 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. વ્યક્તિગત ભિન્નતાનો અર્થ આપી તેને અસર કરતાં કોઈપણ ચાર પરિબળ ટૂંકમાં સમજાવો.
 2. અનુકૂલન અને દુરનુકૂલન વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
 3. વ્યક્તિત્વનો અર્થ આપી કાર્લયુગે આપેલા વ્યક્તિત્વના પ્રકારો ટૂંકમાં સમજાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નો ઉત્તર આપો. 6
1. સામાજિકરણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી બાંધુરાએ દર્શાવેલા સામાજિક વર્તનોનું વર્ગીકરણ સમજાવો.
 2. વિશિષ્ટ પ્રકારના બાળકોનો અર્થ અને તેના પ્રકારો ટૂંકમાં સમજાવો.
આવા બાળકોને તમે શું માર્ગદર્શન આપશો ?
- 4 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. 'શું શિક્ષકે વિદ્યાર્થીને સજા કરવી જોઈએ ?' તમારા મંતવ્યને સ્પષ્ટ કરો.
 2. પ્રેરણા એટલે શું ? મેસ્લોના સિધ્ધાંતને સમજાવો.
 3. અન્વેષણાત્મક અધ્યયનને અસરકારક બનાવવાના ઉપાયો જણાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નો ઉત્તર આપો. 6
1. અધ્યયનનો અર્થ આપી નીચેના મુદ્દા સમજાવો.
i) અધ્યયન પ્રક્રિયાના સોપાનો
ii) અધ્યયનને અસર કરતાં પરિબળો
 2. કારક અભિસંધાન સિધ્ધાંતની વિસ્તૃત સમજૂતી આપો તેમજ તેના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થ જણાવો.
- 5 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (ગમે તે સાત) 7
1. વ્યક્તિ અભ્યાસ પદ્ધતિ એટલે શું ?
 2. વૃદ્ધિ અને વિકાસ પર અસર કરતાં પરિબળોની યાદી આપો.
 3. માનવ વિકાસના તમામ તબક્કાનો સમયગાળો જણાવો.
 4. શું તરૂણોને જાતીય શિક્ષણ આપવું જરૂરી છે ? ત્રણ કારણ આપો.
 5. કિશોરાવસ્થાનો અર્થ આપી વ્યાખ્યા લખો.
 6. તરૂણો માટે શાળાની ભૂમિકાના ચાર મુદ્દા લખો.
 7. વ્યક્તિત્વના ચાર શૈક્ષણિક ફલિતાર્થ લખો.
 8. અનુકૂલન સાધવાની વિવિધ પ્રયુક્તિની યાદી આપો.
 9. સજાના પ્રકારો જણાવો.
 10. મેકલેલેન્ડે આપેલા સિધ્ધાંતના ચાર શૈક્ષણિક ફલિતાર્થ જણાવો.

B.Ed. Sem.-I

Dec. 2016

BED0C-102 : Education & Contemporary India

Time : 3 Hours

[Max. Marks : 70]

સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નના ઉત્તર આપો. 8
1. સમકાલીન ભારતીય સમાજની લાક્ષણિકતાઓ જણાવી તેની વિગતે ચર્ચા કરો.
 2. ઔપચારિક અને અનૌપચારિક કેળવણી વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
 3. કેળવણીની કોઈપણ એક વ્યાખ્યા આપી, કેળવણીનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. રાષ્ટ્રીય એકતાનું મહત્ત્વ જણાવી, રાષ્ટ્રીય એકતા કેળવવા માટેની સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓ લખો.
 2. સામાજિક સંબંધોના વિકાસમાં શિક્ષણની ભૂમિકા જણાવો.
- 2 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. લોકશાહી શિક્ષણ માટે શાળા કક્ષાએ કેવી પ્રવૃત્તિઓ કરી શકાય ?
 2. ભારતીય બંધારણનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી, બંધારણની અગત્ય તથા ઉપયોગિતા જણાવો.
 3. મૂલ્ય શિક્ષણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, મૂલ્ય શિક્ષણની શાળાકીય પ્રવૃત્તિઓ દર્શાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. ભારતીય નાગરિકોની મૂળભૂત ફરજો જણાવો.
 2. વિદ્યાર્થીઓમાં હક્ક અને ફરજોની જાગૃતિના સંદર્ભમાં શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો.
- 3 (A) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. કોઠારી શિક્ષણપંચે સૂચવેલ ભાષાકીય નીતિ (ત્રિભાષા સૂત્ર) ના પરિણામે ઉદ્ભવતા પ્રશ્નો જણાવો.

2. નવી શિક્ષણનીતિ (2015) ની જરૂરિયાત જણાવો.
3. રામમૂર્તિ કમિટી દ્વારા ભલામણ કરાયેલ પ્રાથમિક શિક્ષક તાલીમ મોડેલ આપો અને તેનું સ્વરૂપ સમજાવો.

(B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો.

6

1. વંચિતો માટેની શિક્ષણની આવશ્યકતા જણાવી, વંચિતો માટે બંધારણમાં કરેલ વિશિષ્ટ જોગવાઈઓ જણાવો.
2. અનુસૂચિત જાતિ તથા અનુસૂચિત જનજાતિના લોકોની શૈક્ષણિક સમસ્યાઓ જણાવો.

4 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

8

1. શાળા પ્રવેશોત્સવનો અર્થ જણાવી, શાળા પ્રવેશોત્સવ કાર્યક્રમમાં શિક્ષકની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
2. BISAG ના ઉદ્દેશો જણાવી, તેની પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
3. 'ગુણોત્સવ'નો અર્થ આપી, તેના હેતુઓ સમજાવો.

(B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો.

6

1. મધ્યાહ્ન ભોજન યોજનાના લાભ અને મર્યાદાઓ જણાવો.
2. 'કન્યાકેળવણી'નું મહત્વ અને અવરોધક બાબતો જણાવો.

5 નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

14

1. મહાત્મા ગાંધીજીએ આપેલ કેળવણીની વ્યાખ્યા આપો.
2. સામાજિક સ્તરીકરણ એટલે શું ?
3. રાષ્ટ્રીય એકતાના અવરોધક પરિબલોમાંથી કોઈપણ બે પરિબલોના નામ આપો.
4. પર્યાવરણીય મૂલ્યમાં સમાવિષ્ટ થતા મૂલ્યોના નામ આપો.
5. મૂલ્યની વ્યાખ્યા આપો.
6. BISAG નું સરનામું લખો.
7. શાળા પ્રવેશોત્સવના કોઈપણ બે હેતુઓ લખો.
8. 'સર્વ શિક્ષા અભિયાન'ની કોઈપણ બે પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
9. સામાજિક ગતિશીલતા એટલે શું ?
10. કોઈપણ ચાર મૂળભૂત હક્કો જણાવો.

B.Ed. Sem.-I

Dec. 2016

BED0C-103 : Reading and Reflecting on Text.

Time : 1½ Hours

[Max. Marks : 35]

સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. માહિતીલક્ષી વાંચન સમજાવો.
 2. ચિંતનાત્મક વિચાર એટલે શું ? તેનું મહત્ત્વ જણાવો.
 3. વાચનના ઉદ્દેશો સમજાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. વાચનને અસર કરતાં પરિબળો ચર્ચો.
 2. ચિંતનાત્મક રોજનીશીના પ્રકાર સમજાવો.
- 2 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. 'દિવાસ્વપ્ન'ના વિષયવસ્તુનું સ્વરૂપ ટૂંકમાં વર્ણવો.
 2. અખબારી લેખના વિષયવસ્તુનું પૃથ્થકરણ કેવી રીતે કરશો ?
 3. વાચન અર્થગ્રહણના ઘટકો ચર્ચો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. વિષયવસ્તુ પૃથ્થકરણ પ્રક્રિયાના સોપાનો વર્ણવો.
 2. વિવિધ વાચન પદ્ધતિઓ વાચન અર્થગ્રહણને કેવી રીતે અસર કરે છે ? સમજાવો.
- 3 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (બધા ફરજિયાત છે.) 7
1. વાચનની કોઈ એક વ્યાખ્યા આપો.
 2. ચિંતનાત્મક વિચારના બે હેતુઓ લખો.
 3. અધ્યાપન દક્ષતર એટલે શું ?
 4. વાચન અર્થગ્રહણ એટલે શું ?
 5. 'દિવાસ્વપ્ન'ની પ્રથમ આવૃત્તિનું પ્રકાશન કોણે કર્યું હતું ?
 6. વિષયવસ્તુ પૃથ્થકરણનો અર્થ આપો.
 7. સામયિક એટલે શું ?

B.Ed. Sem.-I

Dec. 2016

BED0C-104 : Drama & Art in Education

Time : 1½ Hours

[Max. Marks : 35]

સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (A) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. નાટકની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, કુશળ નટનાં લક્ષણો જણાવો.
 2. રાજા રવિ વર્માનું ચિત્રકળાક્ષેત્રે પ્રદાન નોંધો.
 3. નૃત્ય એટલે શું ? પંડિત વિરજુ મહારાજનો પરિચય આપો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. 'કળા માનવજીનને સોળે કળાએ ખીલવે છે.' સમજાવો.
 2. પંડિત ઓમકારનાથના જીવન અને કલા વિશે સવિસ્તર નોંધ તૈયાર કરો.
- 2 (A) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. શિક્ષણક્ષેત્રે કલાના ઉપયોગનું મહત્વ જણાવો.
 2. શિક્ષકમાં ફોટોગ્રાફી અને વિડીયોગ્રાફીનો ઉપયોગ શી રીતે કરશો ?
 3. 'નાટ્યશિક્ષણ જીવન કૌશલ્યો શીખવે છે.' સમજાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. 'ઉત્સવો કલા સાથે અભિનયપણે સંકળાયેલા છે.' કોઈ ત્રણ પ્રકારના ઉત્સવે આધારે વિગતે સમજાવો.
 2. દશ્ય કલા એટલે શું ? શિલ્પકળા અને કઠપુતળીકળાને શિક્ષણમાં શી રીતે સાંકળશો ?
- 3 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 7
1. 'માઇમ' એટલે શું ?
 2. જયશંકર ભોજક કયા નાટકમાં સ્ત્રીવેશ ભજવવાથી 'સુંદરી' તરીકે ઓળખાયા ?
 3. ભરતમુનિએ અભિનયના કયા ચાર પ્રકાર વર્ણવ્યા છે ?
 4. રવિશંકર રાવળે કયું સામાયિક શરૂ કર્યું હતું ?
 5. વિષયવસ્તુનું નાટ્યમાં રૂપાંતર કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની કોઈ બે બાબત લખો.
 6. એકથી વધારે વ્યક્તિના તાલમેલની આવશ્યકતા કઈ કળાઓમાં જરૂરી છે ?
 7. પેસ્ટલ કેયોન્સ કયા ચિત્રકારે બનાવ્યા હતા ?

B.Ed. Sem.-I

Dec. 2016

BED0M-101 : Gujarati

Time : 1½ Hours

[Max. Marks : 35]

સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. વર્ણ અને રૂપ એટલે શું તે જણાવી માતૃભાષાના સ્વર-વ્યંજન લખો.
 2. માતૃભાષાના શિક્ષણની ઉપેક્ષા દૂર કરવા શિક્ષક તરીકે તમે શું કરશો ?
 3. સંયોજક એટલે શું ? તેના પ્રકાર આપી, ભાષામાં તેનું અગત્ય જણાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. સર્વનામ કોને કહેવાય ? તેના પ્રકાર સોદાહરણ સમજાવો.
 2. માતૃભાષા એટલે શું ? તેનું માનવજીવનમાં મહત્વ નોંધો.
- 2 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. નિપાતના પ્રકાર ઉદાહરણ સાથે લખો.
 2. વિષાયભિમુખ કૌશલ્યની સમજ આપી તેનાં ઘટકો જણાવો.
 3. કોઈ બે સમાસ લઈ ઉદાહરણ કૌશલ્યનું પાઠ આયોજન તૈયાર કરો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. સંધિ એટલે શું ? તેના પ્રકારો જણાવી, સ્વર સંધિના કોઈ બે નિયમ ઉદાહરણ સાથે લખો.
 2. સૂક્ષ્મ અધ્યાપનના સોપાનો નોંધી તેનું અગત્ય સવિસ્તર લખો.
- 3 (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (બધા ફરજિયાત છે.) 7
1. ભાષાનાં સ્વરૂપો જણાવો.
 2. માતૃભાષાના અનુનાસિક વ્યંજનો લખો.
 3. આપણે આજે ઘણું કામ કર્યું ઉદ્દગારવાક્ય બનાવો.
 4. માતૃભાષાનાં વિરામચિન્હોની યાદી આપો.
 5. વીઘાર્થીનિ ચુપકિદી સાચી જોડણી લખો.
 6. નવ નેજાં પડવાં રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી તેનો વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.
 7. સ્પષ્ટીકરણ કૌશલ્યના પાઠ આયોજનમાં તમે કયા કડીરૂપ શબ્દ વાપરશો ?

B.Ed. Sem.-I
Dec. 2016
BED0M-102 : Hindi

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours

[Max. Marks : 35]

- सूचना : (१) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
(२) दाईं ओर के अंक गुण दर्शाते हैं।
(३) अनावश्यक लेखन क्षतियुक्त माना जायेगा।
- १ अ निम्नलिखित प्रश्नों में से किसी दो का उत्तर लिखिए : ८
(१) “भाषा का विचारो से गहरा संबंध है।” समजाइए।
(२) व्युत्पन्न के आधार पर शब्द के प्रकार समजाइए।
(३) विराम चिह्न के प्रकार समजाइए।
- ब निम्नलिखित प्रश्नों में से किसी एक का उत्तर ५०० शब्दों में लिखिए : ६
(१) भाषा किसे कहते हैं ? भाषा की परिभाषा देकर भाषा की सामान्य विशेषताएँ बताइए।
(२) संज्ञा तथा सर्वनाम की परिभाषा लिखकर संज्ञा के भेदों की चर्चा कीजिए।
- २ अ निम्नलिखित प्रश्नों में से किसी दो का उत्तर २५० शब्दों में लिखिए : ८
(१) रचना के आधार पर वाक्य के प्रकार समजाइए।
(२) अध्यापन कौशल्य की सूची तैयार करके स्पष्टीकरण कौशल्य की विशेषताएँ बताइए।
(३) पत्र का स्वरूप कैसा होना चाहिए समजाइए।
- ब निम्नलिखित प्रश्नों में से किसी एक का उत्तर लिखिए : ६
(१) सूक्ष्म अध्यापन किसे कहते हैं ? कक्षा ९ वी की इकाई पसंद करके सूक्ष्म पाठ आयोजन तैयार करें।
(२) कहानी के दिये गये मुद्दे पर से कहानी लेखन, उद्देश्य एवं शीर्षक लिखिए।
एक भारतीय युवक - सेना में भर्ती - युद्ध में जाना - दुश्मन की तोपों का मुँह बंद करना,

आवश्यक - युवक का दृढ निश्चय - उसका आग उगलती तोपों तक पहुँच जाना - सफलता मिलना, किन्तु वीरगति प्राप्त करना - मरणोपरांत सम्मान प्राप्त करना ।

३ अ निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए : (सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।)

७

- (१) हिन्दीभाषा को राष्ट्रभाषा की मान्यता कब प्राप्त हुई ?
- (२) वर्ण किसे कहते हैं ?
- (३) विशेषण किसे कहते हैं ?
- (४) हमने खाना खाया निषेध वाक्य बनाइये ।
- (५) व्याकरण शिक्षा के लिए सब से अधिक उपयुक्त पद्धति कौन सी है ?
- (६) संक्षिप्तीकरण किसे कहते हैं ?
- (७) सेतुपाठ किसे कहते हैं ?

Seat No. : _____

B.Ed. Sem.-I

Dec. 2016

BED0M-103 : English (LL)

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours

[Max. Marks : 35]

- Instruction:
1. Each question has equal marks.
 2. All questions are compulsory.
 3. Marks to the right indicate total marks of question.

1. (A) Answer any two questions. 8

1. Describe in details the role of English in cultivating values and life skills.
2. Enlist the parts of speech and discuss any three with example.
3. What is sentence patterns ? Discuss SV,SVO,SVC and SVOC with illustrations.

(B) Answer any one question. 6

1. define the following terms.
(a) Vowel (b) Stress (c) Intonation
2. Enlist the problems of Gujarati speaking learners in learning English.

2. (A) Answer any two questions. 8

1. Discuss in details the types of sentences according to their functions.
2. Describe the importance and steps of Micro-Teaching in details.
3. Distiguish the uses and structure of simple present tense and progressive presents tense.

(B) Answer any one questions. 6

1. Discriminate the micro lesson and bridge (integrated) lesson.
 2. What is word formation? Enlist prefixes and suffixes used in forming verbs from adjectives.
3. Answer the following questions.(All questions are compulsory) 7
1. State any two functions of language.
 2. "English is our major window of the modern World" who said this statements ?
 3. What is the meaning of 'discipline' in 'English is a discipline of study' ?
 4. Give antonyms : (a) corruption (b) modern
 5. What is the definition of a complex sentence ?
 6. Give the definition of Micro-Teaching.
 7. Make adjectives: (a) courage (b) length
-

B.Ed. Sem.-I
Dec. 2016
BED0M-105 : Sanskrit

Time : 1½ Hours

[Max. Marks : 35]

સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. સંસ્કૃતનું સાંસ્કૃતિક મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.
 2. ષષ્ટી વિભક્તિનો ઉપયોગ ઉદાહરણ સાથે લખો.
 3. સ્વર અને વ્યંજન વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. ઉચ્ચાર સ્થાન અને ઘોષ અઘોષ દર્શાવતો વર્ણમાળાનો કોઠો તૈયાર કરો.
 2. 'માહેશ્વર સૂત્રો'ની સમજૂતી આપો.
- 2 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. વર્તમાનકાળ પરસ્મૈપદના પ્રત્યયો લખો.
 2. વિષયાભિમુખ કૌશલ્ય એટલે શું ? તેના ઘટકો લખો.
 3. સંખ્યાવાચક અને સંખ્યાપૂરક વચ્ચેનો ભેદ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. ઘાતું, ગણ, વિકરણ પ્રત્યય, અંગ, આદેશ અને રૂપ એટલે શું ? ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
 2. સુક્ષ્મ અધ્યાપન એટલે શું ? તેના સોપાનોની વિસ્મૃત ચર્ચા કરો.
- 3 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (બધા ફરજિયાત છે.) 7
1. સંસ્કૃત પંચની બે ભલામણો લખો.
 2. સંસ્કૃત શિક્ષણ માટેની બે મુશ્કેલીઓ જણાવો.
 3. અનુનાસિક વ્યંજનો લખો.
 4. 'રામ' નું પંચમી વિભક્તિ દ્વિવચનનું રૂપ લખો.
 5. 'નવતિ' શબ્દ સંખ્યાનો કેટલામો અંક દર્શાવે છે ?
 6. માઇક્રોટીચિંગના પ્રણેતા કોણ છે ?
 7. સેતુપાઠ એટલે શું ?

B.Ed. Sem.-I

Dec. 2016

BED0M-106 : Mathematics

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours

[Max. Marks : 35]

સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. ગણિતને અભ્યાસમાં મહત્વનું સ્થાન આપવાના કારણો જણાવો.
 2. ગણિતનું માણસ ઘડતરનું મૂલ્ય ઉદાહરણ આપી સ્પષ્ટ કરો.
 3. ગણિતનો વિજ્ઞાન વિષય સાથેનો અનુબંધ જણાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. નફા ખોટમાં સમાવિષ્ટ તમામ સંકલ્પનાઓ ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
 2. પૂર્ણાંક સંખ્યામાં કઈ સંખ્યાઓનો સમાવેશ થાય છે ? પૂર્ણાંક સંખ્યાના સરવાળા તથા ગુણાકાર વિશેના ગુણધર્મો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- 2 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. બે સમાંતર રેખાની છેદિકાથી બનતા ખુણાઓ જણાવી તેની લાક્ષણિકતા જણાવો.
 2. ખુણાના વિવિધ પ્રકારો તથા ખુણાઓની જોડના પ્રકાર સમજાવો.
 3. પરિમિતિ અને ક્ષેત્રફળ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો. લંબચોરસનું ઉદાહરણ લઈ તેની પરિમિતિ અને ક્ષેત્રફળ શોધો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. માઈક્રો ટીચિંગનું મહત્વ જણાવો.
 2. ગણિતમાં ઉદાહરણ કૌશલ્યનું મહત્વ સમજાવો. ગણિતના કોઈ એક એકમ માટે તેનો ઉપયોગ કઈ રીતે કરશો તે પાઠ આયોજનના સ્વરૂપમાં દર્શાવો.
- 3 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (બધા જ ફરજિયાત) 7
1. વિષયાભિમુખ કૌશલ્ય એટલે શું ?
 2. સૂચક પ્રશ્ન તથા પડઘા પ્રકારના પ્રશ્નનું એક એક ઉદાહરણ આપો.
 3. ગણિતની મુખ્ય શાખાઓ કઈ કઈ છે ?
 4. સંયુક્ત કામનો દર એટલે શું ?
 5. વ્યસ્ત સંખ્યા એટલે શું ? સંમેય સંખ્યાના સંદર્ભે એક ઉદાહરણ આપો.
 6. સમાંતર બાજુ ચતુષ્કોણની વ્યાખ્યા આપી તેના ગુણધર્મો જણાવો.
 7. 145° ના પુરકકોણના કોટીકોણનું માપ કેટલું થાય ?

B.Ed. Sem.-I

Dec. 2016

BED0M-107 : Science & Technology

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours

[Max. Marks : 35]

સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નના ઉત્તર આપો. 8
- (a) વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિ અને તેનાં સોપાનો જણાવો.
 - (b) વિજ્ઞાનનું મહત્વ સમજાવો.
2. (a) પ્રકાશનું પરિવર્તન અને વક્રીભવનનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
- (b) ઘનતા એટલે શું ? તેનું માપ કેવી રીતે કરશો ? ઉદાહરણ દ્વારા સ્પષ્ટ કરો.
3. (a) સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો : ઊર્જા, આણ્વીય ઊર્જા, પવન ઊર્જા
- (b) તત્વ સંયોજન અને મિશ્રણનો ભેદ ઉદાહરણો આપી સ્પષ્ટ કરો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. (a) પ્રકાશસંશ્લેષણ એટલે શું ? પ્રકાશસંશ્લેષણની ક્રિયા માટે સૂર્યપ્રકાશ અનિવાર્ય છે તે કેવી રીતે જાણી શકાય ?
- (b) વિજ્ઞાનનો અર્થ આપી, સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
2. (a) ગતિ એટલે શું ? ઉદાહરણ આપી તેના પ્રકાર સમજાવો.
- (b) સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો. (1) પ્રદૂષણ (2) ઉષ્મા અને તાપમાન
- 2 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નના ઉત્તર આપો. 8
1. (a) m દળવાળા પદાર્થની h ઊંચાઈએ સ્થિતિઊર્જા mgh થાય છે તે સાબિત કરો.
- (b) લેન્સ સાથે સંકળાયેલ નીચેની પરીભાષા સમજાવો.
- 1) વક્રતાકેન્દ્ર 2) મુખ્યકેન્દ્ર 3) વક્રતા ત્રિજ્યા 4) કેન્દ્ર લંબાઈ

2. (a) માનવનિર્મિત પદાર્થો એટલે શું ? માનવનિર્મિત પદાર્થોના ત્રણ ઉદાહરણોની બનાવટ આપો.
- (b) વનસ્પતિના બે-બે અનુકૂલનો જણાવો.
શુષ્કોદ્ભિદ, જલોદ્ભિદ, મધ્યોદ્ભિદ
3. સુક્ષ્મ અધ્યાપન એટલે શું ? ધો.-૮ના પાઠ્યપુસ્તકમાંથી તમારી પસંદગીનો કોઈ એકમ પસંદ કરી સ્પષ્ટીકરણ કૌશલ્યના પાઠનું આયોજન કરો.

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લખો.

6

1. (a) ક્ષારણ પર ટૂંકનોંધ લખો.
- (b) ખનીજ કોલસાના પ્રકાર જણાવી તેના બે - બે ગુણધર્મો જણાવો.
2. (a) સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો. (1) વલ્કેનાઇઝડ રબર (2) હાઇડ્રોપોનિક્સ
- (b) પરમાણુ, અણુ, આયન અને સંયોજકતાના ખ્યાલો ઉદાહરણોથી સ્પષ્ટ કરો.

3) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર આપો.

7

1. ચુંબકના બે ઉપયોગો જણાવો.
2. કેન્દ્ર લંબાઈ અને વક્રતાત્રિજ્યા વચ્ચેના સંબંધનું સુત્ર કયું છે ?
- a) $f = R/2$ b) $R = 2f$ c) $2f = R$ d) A અને B બંને સાચા છે ?
3. લેટીન નામ પરથી કયા તત્વની સંજ્ઞા બની છે ?
- a) ક્ષિપ્ટોન b) પોટેશીયમ c) કેલ્શીયમ d) ફોસ્ફરસ
4. નીચેનામાંથી કયો એક પરમાણ્વીય અણુ છે ?
- a) નાઇટ્રોજન b) હાઇડ્રોજન c) હિલિયમ d) ઓક્સિજન
5. સેતુપાઠ એટલે શું
6. માઇક્રોટીચીંગની બે મર્યાદાઓ જણાવો.
7. નીચેનામાંથી કઈ મિશ્રધાતુ નથી ?
- a) તાંબુ b) પિત્તળ c) સ્ટેનલેસ સ્ટીલ d) નિકોમ

B.Ed. Sem.-I

Dec. 2016

BED0M-108 : Elements of Accountancy

Time : $1\frac{1}{2}$ Hours

[Max. Marks : 35]

સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. નામું એટલે શું ? ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ નામાના શિક્ષણની જરૂરીયાત શાથી છે ? સમજાવો.
 2. સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો. (i) ઘાલખાધ (ii) વચનચિક્ષી
 3. નામાની પાયાની પરિભાષા સ્પષ્ટ કરી ઉધાર જમાના નિયમો લખો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. નામાનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવી સામાન્ય અને વિશિષ્ટ હેતુઓ સમજાવો.
 2. ટૂંકનોંધ લખો. (i) એકનોંધી નામાપદ્ધતિ (ii) બેંક સિલકમેળ
- 2 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. તફાવત સ્પષ્ટ કરો. (i) ઇકવીટી શેર - પ્રેફરન્સ શેર
(ii) દેશી નામા પદ્ધતિ - દ્વિનોંધી નામા પદ્ધતિ
 2. ઉદાહરણ કૌશલ્યનો અર્થ આપી તેના ઘટકો જણાવો.
 3. માઇક્રોટીચિંગના સોપાનો જણાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. ભાગીદારીનો અર્થ આપી નીચેની સંકલ્પના સમજાવો.
(i) ભાગીદારીની પુનઃ સ્યના (ii) ભાગીદારીનું વિસર્જન
(iii) નવા ભાગીદારનો પ્રવેશ (iv) ભાગીદારી કચરનામું
 2. સૂક્ષ્મ અધ્યાપનના વિવિધ કૌશલ્યોની યાદી આપી ધોરણ-૧૧ના નામાના મૂળતત્ત્વો વિષયના કોઈ એક એકમ માટે વિષયાભિમુખ કૌશલ્યના પાઠનું આયોજન કરો.
- 3 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 7
1. નામાના કોઈ એક એકમ માટે કા.પા.કાર્ય તૈયાર કરો.
 2. સૂક્ષ્મ અધ્યાપનના બે લાભ જણાવો.
 3. પાઠડીનો અર્થ આપો.
 4. આયાત અને નિકાસનો અર્થ જણાવો.
 5. પેટાનોંધના પ્રકાર જણાવો.
 6. પ્રશ્ન પ્રવાહિતા કૌશલ્યના ઘટકો જણાવો.
 7. દેવાદારના ગુણોત્તરનું સુત્ર લખો.

B.Ed. Sem.-I
Dec. 2016
BED0M-109 : BOM

Time : 1½ Hours

[Max. Marks : 35]

સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક કક્ષાએ વાણિજ્ય શિક્ષણના હેતુઓ સમજાવો.
 2. બેંકના કાર્યોની સમજ આપો.
 3. વીમાના સિદ્ધાંતો સમજાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. સંકલ્પના સમજાવો : (i) વેપાર (ii) વાણિજ્ય
 2. સંકલ્પના સમજાવો : (i) આંતરિક વેપાર (ii) પુનઃ નિકાસ
- 2 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. સૂક્ષ્મ અધ્યાપનનો અર્થ જણાવી, તેના સોપાનો સમજાવો.
 2. સંકલ્પના સમજાવો : (i) ભાગીદારી (ii) જાહેર વખાર
 3. ખાનગી કંપની અને જાહેર કંપનીનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. સંકલ્પના સમજાવો : (i) સહકારી મંડળી (ii) શાસક કંપની
 2. વાણિજ્યનો કોઈ એક એકમ પસંદ કરી વિષયાભિમુખ કૌશલ્યના પાઠનું આયોજન કરો.
- 3 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 7
1. વાણિજ્ય શિક્ષણના બે ધ્યેયો જણાવો.
 2. આયાત એટલે શું ?
 3. આંતરિક વેપાર કોને કહેવાય ?
 4. સંયુક્ત હિસ્સાવાળી કંપની કોને કહેવાય ?
 5. સેતુપાઠના કોઈપણ બે લાભ જણાવો.
 6. ઉદ્દારણ કૌશલ્યનો અર્થ જણાવો.
 7. કા.પા.કાર્ય કૌશલ્યના ઘટકો જણાવો.

B.Ed. Sem.-I

Dec. 2016

BED0M-110 : Social Science

Time : 1½ Hours

[Max. Marks : 35]

સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. સામાજિક વિજ્ઞાનની આધુનિક સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી શાળાકક્ષાએ તેની જરૂરીયાતની ચર્ચા કરો.
 2. સામાજિક વિજ્ઞાનના વિષયવસ્તુના આધારે નીચેની સંકલ્પનાઓ સમજાવો.
૧) જન્મદર ૨) અભયારણ્ય ૩) સત્યાગ્રહ ૪) અંદાજપત્ર
 3. સામાજિક વિજ્ઞાનના વિષયવસ્તુના આધારે નીચેની સંકલ્પનાઓ સમજાવો.
૧) એપ્રોચ ચેડ ૨) લોકશાહી ૩) અભિલેખ ૪) દોઆબ
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણનો વૈજ્ઞાનિક દ્રષ્ટિકોણ જણાવો.
 2. સામાજિક વિજ્ઞાનના વિષયવસ્તુના આધારે નીચેની સંકલ્પનાઓ સ્પષ્ટ કરો.
૧) સહાયકારી યોજના ૨) બિનસાંપ્રદાયિકતા ૩) સામુદ્રધુની
- 2 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. દાણચોરીની સસંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી 'દાણચોરી' શૈક્ષણિક મુદ્દાના અધ્યાપન કાર્ય માટેની કા.પા.નોંધ તૈયાર કરો.
 2. 'સમસ્ત પંચાયત'ની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી 'સમસ્ત પંચાયત' એકમના અધ્યાપન કાર્ય માટે પ્રશ્નપ્રવાહિતા કૌશલ્ય આધારિત પ્રશ્નોની યાદી તૈયાર કરો.
 3. સામાજિક વિજ્ઞાનના વિષયવસ્તુના આધારે નીચેની સંકલ્પનાઓ સ્પષ્ટ કરો.
૧) ભ્રષ્ટાચાર ૨) સ્તૂપ ૩) વારસો ૪) નકશો
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. માઇક્રોપાઠ આયોજનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેના સોપાનો જણાવો.
 2. સામાજિક વિજ્ઞાનના વિષયવસ્તુના આધારે નીચેની સંકલ્પનાઓ સ્પષ્ટ કરો.
૧) નેરોગેજ ૨) જાયદ પાક ૩) બહુહેતુક યોજના
- 3 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (બધા ફરજિયાત છે.) 7
1. સામાજિક વિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર દર્શાવતા બે મુદ્દા નોંધો.
 2. દ્વિમુખી શાસન પધ્ધતિ એટલે શું ?
 3. પ્રદુષણ એટલે શું ?
 4. ભારતનો પ્રમાણ સમય કઈ રીતે નિશ્ચિત થાય છે ?
 5. સૂક્ષ્મ શિક્ષણમાં પ્રતિપોષણની આવશ્યકતા જણાવો.
 6. આબોહવા એટલે શું ?
 7. સામાજિક વિજ્ઞાન દ્વારા વિદ્યાર્થીઓમાં કઈ માનસિક શક્તિઓ વિકસાવી શકાય ?

B.Ed. Sem.-I
Dec. 2016
BEDOM 111 : Psychology

Time : 1½ Hours

[Max. Marks : 35]

- સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.
(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
- 1) અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1) મનોવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો.
2) મનોવિજ્ઞાન શિક્ષણના ઉદ્દેશો જણાવો.
3) મુલાકાત પદ્ધતિના લાભાલાભ જણાવો.
બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો વિસ્તૃત ઉત્તર આપો. 6
1) સ્મૃતિનો અર્થ આપી તેની સુધારણાની કોઈપણ બે પ્રયુક્તિઓ સમજાવો.
2) પ્રયોગ પદ્ધતિ એટલે શું ? પ્રયોગ પદ્ધતિની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેના લક્ષણોની વિગતે ચર્ચા કરો.
2. અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1) સંવેગ એટલે શું ? સંવેગની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
2) માનસિક ઉપચારમાં યોગ અને ધ્યાનનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.
3) કોઈ એક એકમ પસંદ કરી તેની અસરકારક ચાક ફલક નોંધ તૈયાર કરો.
બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો વિસ્તૃત ઉત્તર આપો. 6
1) માઈક્રોટીચીંગની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેના સોપાનો જણાવો.
2) સલાહ એટલે શું ? સલાહની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેના લક્ષણો જણાવો.
- 3 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 7
1) વ્યક્તિ અભ્યાસ પદ્ધતિની બે મર્યાદા જણાવો.
2) કોઈપણ બે મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીના નામ જણાવો.
3) જાગૃત અને અર્ધજાગૃત મન વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
4) સારા પ્રશ્નોના બે લક્ષણો જણાવો.
5) માઈક્રોપાઠ અને સેતુ પાઠ વચ્ચે તફાવતના બે મુદ્દા જણાવો.
6) પ્રેરણાની વ્યાખ્યા આપો.
7) માઈક્રોટીચીંગના પ્રણેતાનું નામ જણાવો.

B.Ed. Sem.-I

Dec. 2016

BED0M-112 : Economics

Time : 1½ Hours

[Max. Marks : 35]

સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. ઉત્પાદનના સાધનોના સંદર્ભમાં જમીન અને શ્રમ વિશે નોંધ લખો.
 2. અર્થશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો.
 3. અર્થશાસ્ત્રના મૂલ્યોની ચર્ચા કરો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. પુરવઠો એટલે શું ? પુરવઠા રેખાની સમજૂતી અનુસૂચિ અને આકૃતિ દ્વારા આપો.
 2. માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતાના પ્રકારો આકૃતિ સાથે સમજાવો.
- 2 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8
1. ખ્યાલ સમજાવો : પૂર્ણ હરીફાઈ
 2. અંદાજપત્રનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો સમજાવો.
 3. સારી કા.પા.નોંધ માટે કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખશો ?
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6
1. સ્થિર ખર્ચ, અસ્થિર ખર્ચ અને કુલ ખર્ચની સંકલ્પના આકૃતિસહ સમજાવો.
 2. માઈક્રોટીચિંગનો અર્થ આપી તેના સોપાનો સમજાવો.
- 3 (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (બધા ફરજિયાત) 7
1. આર્થિક અને બિનઆર્થિક પ્રવૃત્તિ બંનેનું એક એક ઉદાહરણ આપો.
 2. માંગ એટલે શું ?
 3. ઉત્પાદનના સાધન તરીકે નિયોજકનો અર્થ આપો.
 4. GDP નો અર્થ લખો.
 5. સીમાંત ખર્ચ એટલે શું ?
 6. અર્થશાસ્ત્રની કોઈ એક વ્યાખ્યા લખો.
 7. સેતુપાઠનો અર્થ લખો.